

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
D E C I Z I E

27 martie 2023

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în următoarea componență:

Președinte – Toma Nadejda,

Judecători – Guzun Ion, Catan Liliana, Țurcan Anatolie și Plămădeală Ghenadie,

a judecat în ședință, fără citarea părților, recursurile ordinare declarate de către procurorul în Procuratura UTA Găgăuzia, oficiul Central, Gheorghieva Fedora și de către avocatul Dandesh Veaceslav în interesele părții vătămate Paruș Nadejda, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 07 iunie 2022, în cauza penală în privința lui

Kurşumba Dmitri Xxxxx, xxxxx;

Kurşumba Maia Xxxxx, xxxxx.

Termenul examinării cauzei:

Prima instanță: 14.05.2019–18.08.2021;

Instanța de apel: 24.09.2021–07.06.2022;

Instanța de recurs: 18.11.2022–27.03.2023.

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Comrat, sediul Vulcănești din 18 august 2021, Kurşumba Dmitri a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (3) Cod penal, fiindu-i numită pedeapsa sub formă de 7 (șapte) ani închisoare cu executarea, în instituție penitenciară de tip semiînchis, cu aplicarea amenzii în mărime a câte 2000 (două mii) unități convenționale.

Kurşumba Dmitri, a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 189 alin. (3) lit. a), e) Cod penal, fiindu-i numită pedeapsa sub formă de 8 (opt) ani închisoare cu executarea pedepsei în instituție penitenciară de tip semiînchis, cu aplicarea amenzii în mărime a câte 2000 (două mii) unități convenționale.

În conformitate cu art. 84 alin. (1), (2) Cod penal, Kurşumba Dmitri i-a fost numită pedeapsa definitivă pentru infracțiunile comise, prin cumul parțial al pedepselor de bază și cumul total al pedepselor complementare sub formă de închisoare pe termen de 14 ani, cu executarea pedepsei în instituție penitenciară de tip semiînchis, cu aplicarea amenzii în mărime a câte 4000 unități convenționale.

Executarea pedepsei sub formă de închisoare în privința inculpatului Kurşumba Dmitri, s-a dispus după intrarea în vigoare a sentinței. A fost aleasă măsura de reprimare sub formă de declarație de nepărsire a țării până la intrarea sentinței în vigoare.

S-a dispus a include în termenul executării pedepsei inculpatului Kurşumba Dmitri, termenul reținerii la etapa urmăririi penale și arestului preventiv, de pe 20.03.2019 până pe 25.06.2019, din calculul 1 zi pentru 1 zi.

Kurşumba Maia a fost recunoscută vinovată în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (3) Cod penal, fiindu-i numită pedeapsa sub formă de 7 (șapte) ani închisoare cu executarea pedepsei în instituție penitenciară de tip semiînchis pentru femei, cu aplicarea amenzii în mărime a câte 2000 (două mii) unități convenționale.

Kurşumba Maia a fost recunoscută vinovată în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 189 alin. (3) lit. a), e) Cod penal, fiindu-i numită pedeapsa sub formă de 8 (opt) ani închisoare cu executarea pedepsei în instituție penitenciară de tip semiînchis pentru femei, cu aplicarea amenzii în mărime a câte 2000 (două mii) unități convenționale.

În conformitate cu art. 84 alin. (1), (2) Cod penal, Kurşumba Maia i-a fost numită pedeapsa definitivă pentru infracțiunile comise, prin cumul parțial al pedepselor de bază și cumul total al pedepselor complementare sub formă de închisoare pe termen de 14 ani, cu executarea pedepsei în instituție penitenciară de tip semiînchis pentru femei, cu aplicarea amenzii în mărime a câte 4000 unități convenționale.

Executarea pedepsei sub formă de închisoare în privința inculpatei Kurşumba Maia, s-a dispus după intrarea în vigoare a sentinței. A fost aleasă măsura de reprimare sub formă de declarație de nepărsire a țării până la intrarea sentinței în vigoare.

S-a dispus a include în termenul executării pedepsei inculpatei Kurşumba Maia, termenul reținerii la etapa urmăririi penale și arestului preventiv, de pe 20.03.2019 până pe 28.05.2019, din calculul 1 zi pentru 1 zi.

A fost admisă acțiunea civilă, înaintată de partea vătămată Paruș Nadejda cu privire la repararea prejudiciului material cauzat prin infracțiune, fiind dispusă încasarea de la inculpații Kurşumba Dmitri și Kurşumba Maia în mod solidar în

beneficiul lui Paruș Nadejda, prejudiciul material cauzat în sumă de 1 000 (una mie) dolari SUA și 1 150 (una mie una sută cincizeci) Euro, în lei moldovenești potrivit cursului oferit de Banca națională a Moldovei la data executării hotărârii.

A fost admisă acțiunea civilă înaintată de partea vătămată Paruș Nadejda cu privire la repararea prejudiciului moral, fiind dispusă încasarea în mod solidar de la Kurșumba Dmitri și Kurșumba Maia în beneficiul lui Paruș Nadejda prejudiciul moral cauzat în mărime de 100 000 (una sută mii) lei.

S-a dispus confiscarea specială a automobilului de model „BMV X-5”.

A fost soluționată soarta mijloacelor de probă și corpurilor delict.

2. Pentru a se pronunța în cauza dată, instanța de fond a constatat că Kurșumba Dmitri, organizându-se în prealabil, cu scop de a comite escrocherie, împreună cu soția Kurșumba Maia, acționând cu unica intenție criminală, creând un plan criminal bine gândit, repartizând din timp roluri criminale între dâșii, fiind organizator și coexecutor în perioada din luna aprilie 2018 până pe 22 septembrie 2018, folosind rețeaua de socializare «Однокласники» sub un nume străin, prezentându-se ca persoană de sex masculin, domiciliată în or. Minsk, R. Belarus, au căpătat încredere față de partea vătămată Paruș Nadejda, după care cu scop de a obține ilegal mijloace bănești de la Paruș Nadejda, au cerut de la ea 1000 dolari SUA (echivalent cu suma de 16709 lei RM, din calculul 1 dolar SUA pentru 16,7099 lei RM), cu pretext inventat de a face intervenție chirurgicală bunelului persoanei din numele căruia ei au comunicat în rețeaua de socializare.

Paruș Nadejda, fiind indusă în eroare de către Kurșumba Dmitri și Kurșumba Maia, prin prezentare ca adevărată a unei fapte mincinoase, pe 22 septembrie 2018 a trimis prin metoda ce i-a fost indicată, adică prin intermediul conducătorului autobuzului de cursă Bolgrad-Cahul, mijloace bănești în sumă de 1 000 dolari SUA (echivalent cu suma de 16709 lei RM, din calculul 1 dolar SUA pentru 16,7099 lei RM), pe care Kurșumba Dmitri și Kurșumba Maia ilegal le-au primit.

Astfel, prin acțiunile sale Kurșumba Dmitri și Kurșumba Maia, au comis infracțiunea prevăzută de art. 190 alin. (3) Cod penal.

Kurșumba Dmitri, organizându-se în prealabil, cu scop de a comite șantaj, împreună cu soția Kurșumba Maia, acționând cu unica intenție criminală, creând un plan criminal bine gândit, repartizând din timp roluri criminale între dâșii, fiind organizator și coexecutor în perioada din luna aprilie 2018 până pe 20 martie 2019, au cerut de la partea vătămată Paruș Nadejda, să fie transmiși 5500 (cinci mii cinci sute) Euro (echivalent cu suma 107630,6 lei, din calculul 1 euro pentru 19,5692 lei RM), prin amenințări de a publica pe diferite site-uri din rețeaua internet fotografiile lui Paruș Nadejda cu caracter intim, pe care anterior le-au dobândit de la partea

vătămată prin rețeaua de socializare «Одноклассники», prezentându-se sub un nume străin, căpătând din timp încrederea față de ea.

În total, din suma extorcată, Kurşumba Dmitri și Kurşumba Maia au primit de la partea vătămată mijloace bănești: la sfârșitul lunii octombrie 2018 – 200 (două sute) Euro (echivalent cu suma de 3913,84 lei, din calculul 1 euro pentru 19,5692 lei RM), în noiembrie 2018 – 300 (trei sute) euro (echivalent cu suma de 5828,22 lei, din calculul 1 euro pentru 19,4274 lei RM), pe 22 februarie 2019 – 150 (una sută cincizeci) euro (echivalent cu suma de 2916,28 lei, din calculul 1 euro pentru 19,4419 lei RM) și 20 martie 2019 – 500 (cinci sute) euro (echivalent cu suma de 9778,8 lei, din calculul 1 euro pentru 19,5576 lei RM), când au fost reținuți în flagrant, de către organele de drept.

Astfel, prin acțiunile sale Kurşumba Dmitri și Kurşumba Maia, au comis infracțiunea, prevăzută de art. 189 alin. (3) lit. a), e) Cod penal.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către:

3.1. Avocatul Cilinghir A.M. în interesele inculpatei Kurşumba Maia, prin apelul depus la 19 august 2021, a solicitat casarea sentinței primei instanțe și emitere pe cauză a unei noi hotărâri, prin care Kurşumba Maia, să fie recunoscută vinovată în baza art. 190 alin. (1) Cod penal, și să-i fie numită pedeapsa sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității, în limitele sancțiunii sau sub formă de 1 an închisoare condiționat, cu aplicarea art. 90 Cod penal, iar în baza art. 186 alin. (3) lit. a), e) Cod penal, Kurşumba Maia să fie achitată (f.d. 140-141, vol. 5).

În argumentarea cererii de apel avocatul a invocat că:

Reieșind din conținutul sentinței Kurşumba Dmitri înțelegându-se în prealabil, cu scop de a comite escrocherie, împreună cu soția Kurşumba Maia, acționând cu unica intenție criminală, creând un plan criminal bine gândit, repartizând din timp roluri criminale între dâșii, fiind organizator și coexecutor în perioada din luna aprilie 2018 până pe 22 septembrie 2018, folosind rețeaua de socializare «Одноклассники» sub un nume străin, prezentându-se ca persoană de sex masculin, domiciliată în or. Minsk, R. Belarus, au căpătat încredere față de partea vătămată Paruș Nadejda, după care cu scop de a obține ilegal mijloace bănești de la Paruș Nadejda, au cerut de la ea 1000 dolari SUA, cu pretext inventat de a face intervenție chirurgicală bunelului persoanei, din numele căruia ei au comunicat în rețeaua de socializare.

Acțiuni calificate de către organul de urmărire penală în baza art. 190 alin. (3), art. 189 alin. (3) lit. a), e) Cod penal.

Kurşumba Dmitri, soțul cet. Kurşumba Maia în ședința de judecată pe 23 februarie 2021, nu și-a recunoscut vina în comiterea infracțiunii pe ambele articole, în

baza cărora sunt învinuiți Kurşumba Dmitri și Kurşumba Maia. Careva înțelegere, mai ales prealabilă, în comiterea infracțiunii nu a existat între soți.

În ședința de judecată, Kurşumba Maia și-a recunoscut vina parțial, a explicat, că în ianuarie 2019 lângă locul lor de muncă a găsit un telefon care suna și a început a corespunda, a scris și a cerut 150 euro, totodată nu a înștiințat pe soț în privința acestui fapt.

Art. 189 și art. 190 Cod penal, se referă la categoria ansamblului ideal de infracțiuni. Acțiunile persoanei, care a comis aceste infracțiuni, e dificil de a le delimita, totodată, la întocmirea ordonanței de punere sub învinuire deseori se repetă textul fabulei. Drept exemplu urmează a fi atribuit acest dosar penal cu clienta lui Kurşumba Maia.

În opinia avocatului unica calificare juridică justă a acțiunilor lui Kurşumba Maia va fi în baza art. 190 alin. (1) Cod penal.

Avocatul Cilinghir A. pornește de la următoarele considerente: întrucât Kurşumba Dmitri nu-și recunoaște vina în comiterea infracțiunii, atunci nu se acceptă indiciul calificativ (alin. (2) de două sau mai multe persoane) al art. 189 alin. (3) și art. 190 Cod penal, mai ales art. 190 alin. (3) Cod penal nu îndrumă la art. 189 alin. (1) și art. 190 Cod penal, acestea sunt expuse la textul articolului, (3) escrocherie, săvârșită de un grup criminal organizat sau de o organizație criminală.

Avocatul menționează, că un grup criminal și o organizație criminală între soții Kurşumba Maia și Kurşumba Dmitri de către organele de urmărire penală și instanță, nu a fost stabilită.

Kurşumba Maia este învinuită în baza art. 189 alin. (3) lit. a), e) Cod penal. În privința lit. a) avocatul Cilinghir A. și-a expus opinia. Referitor la art. 189 alin. (3) lit. e) Cod penal „urmate de dobândirea bunurilor cerute” – acest termen urmează a fi înțeles întocmai. Kurşumba Maia a propus numai banii. Astfel, partea apărării consideră, că pe art. 189 alin. (3) lit. a) Cod penal, Kurşumba Maia urmează a fi achitată.

Încadrarea justă a acțiunilor lui Kurşumba Maia, în baza art. 190 alin. (1) Cod penal, prevede pedeapsa: amenda judiciară, sau muncă neremunerată în folosul comunității.

3.2. Avocatul Cimpoeș V. în interesele inculpatului Kurşumba Dmitri, prin apelul depus la 01 septembrie 2021, a solicitat casarea sentinței primei instanțe și emiterea unei hotărâri de achitare în privința lui Kurşumba Dmitri.

Partea apărării a invocat, că hotărârea emisă de instanță este ilegală și neîntemeiată în partea recunoașterii vinovăției inculpatului Kurşumba Dmitri în comiterea faptei ce i se incriminează, deoarece probele administrate în procesul

urmăririi penale și examinării judiciare a cauzei penale, nu confirmă vinovăția lui Kurşumba Dmitri în comiterea infracțiunii ce i se incriminează.

Potrivit rezultatelor urmăririi penale efectuate pe cauză, soților Kurşumba Dmitri și Maia le-a fost înaintată învinuirea în obținerea prin escrocherie în perioada din luna aprilie 2018 până pe 22 septembrie 2018 de la Paruș Nadejda a mijloacelor bănești în mărime de 1000 dolari SUA, precum și învinuirea în faptul, că ei au cerut de la Paruș Nadejda în perioada din luna octombrie 2018 până pe 20 martie 2019 să le fie transmise 5 500 euro prin publicarea amenințărilor pe diferite site-uri de rețeaua Internet, fotografiilor cu caracter intim, pe care ei anterior le-au obținut de la partea vătămată prin rețeaua de socializare «Однокласники», prezentându-se sub niște nume străine, căpătând încredere față de ea, după care chipurile au primit de la ea în total 950 euro.

Făcând cunoștință cu probele, dobândite în procesul urmăririi penale și examinării judiciare a cauzei penale, partea apărării a considerat, că vina lui Kurşumba Dmitri și Kurşumba Maia nu și-a găsit confirmare.

Drept probă de bază a părții apărării pe cauza dată constituie declarațiile părții vătămate Paruș Nadejda, care a declarat, că în aprilie 2018 ea a început să corespundeze cu o persoană, care s-a prezentat cu nume de familie Volcov din orașul Minsk, Belarus. Ei au dus corespondență aproximativ timp de 5 luni, după care Volcov i-a propus să se schimbe cu fotografii intime și i-a expediat 1-2 poze în lenjerie. După solicitările lui insistente Paruș N. i-a expediat circa 15 fotografii cu imaginea părților intime ale corpului ei. La sfârșitul lunii august Volcov a cerut de la ea ajutor 1000 dolari SUA pentru intervenție chirurgicală bunelului, care locuiește în orașul Chișinău. Ea a decis să-i ajute și s-a înțeles cu Volcov, că va expedia 1 000 dolari SUA unei domnișoare cu numele Liza, care în cele din urmă îi va duce în orașul Chișinău.

Avocatul Cimpoeș V. a menționat că, pe 22 septembrie 2018 Paruș Nadejda a transmis 1 000 dolari SUA conducătorului autobuzului Cahul-Bolgrad, spunând, că banii le va lua o domnișoară cu numele Liza și a sunat la numărul de telefon 069640838, pe care i-a transmis Volcov. Peste o oră a sunat o domnișoară și a confirmat primirea banilor în or. Cahul. Volcov de asemenea i-a confirmat primirea banilor, iar peste câteva zile această persoană și-a șters contul de pe site-ul «Однокласники». Peste o zi profilul lui Volcov deja a fost șters. După ce a trecut mai mult de o lună, pe pagina lui Paruș Nadejda a început a scrie Smirnov Vitali și i-a expediat câteva fotografii cu caracter intim, expediate de ea anterior lui Volcov. La întrebarea ei de unde are poze Smirnov a răspuns că a găsit un telefon, în care erau pozele, și i-a propus să-i plătească pentru ștergerea acestora bani în mărime de 5 500

euro, iar în caz de neachitare a amenințat-o că v-a expedia pozele prietenilor și rudelor acesteia. La cerința lui Smirnov prin cursa Bolgrad-Cahul ea a expediat în Cahul 200 euro, pe care trebuia să le primească domnișoara cu numele Lilia. Era în luna octombrie. În noiembrie Paruș N. a expediat prin autobuzul Burlăceni-Cahul încă 300 euro, în ianuarie ea nu a putut să găsească banii și a comunicat despre tot soțului ei, și ei s-au adresat la poliție. La sfârșitul lunii februarie ea a expediat încă 150 euro.

În baza declarațiilor părții vătămate, acuzatorul de stat a încadrat acțiunile inculpaților ca infracțiune prevăzută de art. 190 Cod penal – escrocherie.

În declarațiile menționate nici o acțiune nu demonstrează faptul cine dintre inculpații – Kurșumba Maia sau Dmitri au dus corespondență cu partea vătămată Paruș Nadejda. Cine dintre inculpați s-a folosit de numărul de telefon xxxx, prin care un oarecare Volcov a transmis cet. Paruș Nadejda. Cine dintre părțile vătămate a primit de la Paruș Nadejda mijloace bănești în mărime de 1 000 dolari SUA pe 22 august 2019.

Avocatul Cimpoeș V. a indicat că, vina inculpaților în comiterea acestui episod al învinuirii nu a fost dovedit prin nimic, în telefoanele depistate și ridicate de la ei lipsesc datele, ce ar certifica existența la ei a corespondenței cu Paruș Nadejda din numele lui Volcov și existența înțelegerii privind primirea a 1 000 dolari SUA. Nu este dovedit prin nimic și faptul coparticipării soților Kurșumba în comiterea infracțiunii vizate, or organizarea de către ei a unui grup criminal organizat pentru săvârșirea infracțiunii menționate.

Audiați în ca calitate de inculpați pe cauză, inculpații Kurșumba Maia și Dmitri niciodată nu au recunoscut faptul săvârșirii acestei infracțiunii și vinovăția în fapta menționată.

Inculpatul Kurșumba Dmitri a declarat, că cu câțiva ani în urmă (aproximativ cinci ani în urmă) el a corespondat o dată cu Paruș Nadejda, scriind în adresa ei "Salut", ea a răspuns la fel, mai mult nu a mai corespondat cu ea. Ea cu soțul în mod regulat se duceau în orașul Cahul ce era legat cu serviciu, banii ridicați din casă sunt mijloace de circuit pentru business-ul lor. Despre corespondența soției cu cineva prin telefonul mobil și cerințe de transmitere a banilor, el nu a știut nimic.

Inculpata Kurșumba Maia și-a recunoscut parțial vinovăția și a declarat, că după Anul Nou în luna ianuarie 2019 ea mătura în fața magazinului ce le aparținea, în timp ce pe un scaun lung situat alături de stația de autobuz ea a auzit apelul unui telefon mobil. La stația de autobuz nimeni nu era. Kurșumba Maia s-a apropiat de stație și pe scaun a găsit un telefon mobil. Când verifica conținutul telefonului, a depistat în acesta o corespondență cu o doamnă și niște fotografii. Ea a continuat

această corespondență și a cerut de la doamnă să-i fie transmise 150 euro, iar peste ceva timp a mai cerut 500 euro. Ea a primit banii prin intermediul conducătorului autobuzului în orașul Cahul. Kurşumba Maia din start nu a avut intenția să publice pozele de pe acest telefon. În ședința de judecată ea l-a defăimat pe soțul ei, care nici nu a știut, de ce ei se duc în or. Cahul în ziua când ea a primit mijloacele bănești. Despre faptul, că ea a găsit telefonul și a întreținut corespondența, nu a comunicat soțului. Cine a dus corespondența până la ea cu partea vătămată, Kurşumba Maia nu cunoaște. Despre corespondența ei cu Paruș Nadejda soțul nu a știut nimic. Corespondența cu Paruș Nadejda a dus-o ca fiind persoană de sex masculin, deoarece până la acel moment corespondența a fost dusă din numele unui bărbat. La întreținerea lor se află doi copii – de 20 ani și de 10 ani.

Referitor la calificarea acțiunilor inculpaților, avocatul Cimpoeș V. a indicat că, analizând declarațiile părții vătămate Paruș Nadejda și învinuirea înaintată ambilor inculpați în baza art. 190 Cod penal (escrocherie), certifică lipsa în acțiunile inculpaților a elementelor acestei infracțiuni, deoarece nu s-a constatat care anume act juridic de transmitere a 1 000 dolari SUA a avut loc între partea vătămată Paruș Nadejda și persoana care i s-a prezentat sub numele "Volcov". Care anume fapt mincinos a fost prezentat ca adevărat ori adevărat ca mincinos în privința naturii, calităților substanțiale ale obiectului, părților și dacă identitatea acestora este motivul determinant al încheierii actului juridic, nul sau anulabil, ori dacă încheierea acestuia este determinată de comportamentul dolosiv sau viclean care a produs daune considerabile.

Astfel, din cauza lipsei vreunui act juridic între partea vătămată Paruș Nadejda și o oarecare persoană, care s-a prezentat sub numele Volcov, în acțiunile persoanei, care a cerut banii de la Paruș Nadejda chipurile cu scop de a le cheltui pentru lecuirea rudei lui apropiate, lipsesc elementele infracțiunii.

Analiza probelor administrate și prezentate de către acuzatorul de stat pe cauză certifică faptul, că vina lui Kurşumba Dmitri în comiterea infracțiunilor ce i se incriminează, nu și-a găsit confirmare.

Avocatul Cimpoeș V. a indicat că, săvârșirea acțiunilor de escrocherie pe faptul primirii de la Paruș Nadejda a mijloacelor bănești în mărime de 1 000 dolari SUA de către inculpați pe cauza dată nu a fost dovedit prin nimic. Faptul săvârșirii estorcării mijloacelor bănești de către Kurşumba Dmitri de asemenea nu a fost dovedit, în legătură cu ce a solicitat emiterea, în privința lui Kurşumba Dmitri, unei sentințe de achitare.

Audiată în ședința de judecată, Kurşumba Maia, a confirmat că ea a transmis în adresa părții vătămate mijloacele bănești, fără știrea soțului ei Kurşumba Dmitri, care nu era la curent în privința acțiunilor comise de ea.

În partea calificării acțiunilor inculpaților ca fiind comise în componența unui grup criminal organizat, partea apărării a indicat că, grupul organizat este o diversitate mult mai periculoasă de coparticipare cu acord prealabil. Printr-un grup organizat se subînțelege două sau mai multe persoane, care s-au organizat din timp pentru săvârșirea unei sau mai multor infracțiuni. Pentru această diversitate de coparticipare sunt caracteristice profesionalismul și rezistența. Grupul organizat se caracterizează prin indicii obligatorii, la care trebuie raportat înțelegerea prealabilă și rezistența.

Prin rezistența unui grup organizat se subînțelege existența unor legături permanente între membrii și metode specifice de activitate pentru pregătirea sau săvârșirea uneia sau mai multor infracțiuni.

Rezistența unui grup organizat presupune o organizare și înțelegere prealabilă. Această diversitate, spre deosebire de coparticipare cu înțelegere prealabilă a unui grup de persoane, se deosebește printr-un grad mai mare de rezistență și înțelegere între participanți. Membrii unui grup organizat pot fi persoane, care au participat în elaborarea planului pentru comiterea unei infracțiuni sau persoane, care au știut despre plan și în mod activ l-au executat. Activitatea unui grup organizat deseori este legată de repartizarea rolurilor, însă aceasta deloc nu exclude coexecutarea. De regulă, organizarea detaliată a unor asemenea grupuri unește un număr mare de persoane, care activează la organele de administrare statală, conducători ai întreprinderilor, angajați ai comerțului ș.a. Toate acestea condiționează existența unui grup organizat.

Acțiunile inculpaților pe cauză au fost calificate ca activitate a unui grup criminal organizat absolut neîntemeiat, doar în baza relațiilor familiale între inculpați.

În baza celor expuse, partea apărării a solicitat emiterea, în privința lui Kurşumba Dmitri, unei sentințe de achitare, din cauza lipsei în acțiunile lui a elementelor infracțiunii ce i se incriminează.

4. Prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 07 iunie 2022, au fost admise apelul avocatului Cilinghir A. în numele inculpatei Kurşumba Maia și apelul avocatului Cimpoeș V. în numele inculpatului Kurşumba Dmitri, casată sentința și pronunțată o nouă hotărâre prin care:

Kurşumba Dmitri, învinuit în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (3) Cod penal, *a fost achitat*, deoarece inculpatul nu a comis fapta.

Kurşumba Dmitri, învinuit în comiterea infracţiunii prevăzute de art. 189 alin. (3) lit. a), e) Cod penal, *a fost achitat*, deoarece fapta inculpatului nu conţine elementele infracţiunii.

Kurşumba Maia, învinuită în comiterea infracţiunii prevăzute de art. 190 alin. (3) Cod penal, *a fost achitată*, deoarece inculpata nu a comis fapta.

Kurşumba Maia a fost recunoscută vinovată în comiterea infracţiunii prevăzute de art. 189 alin. (3) lit. e) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa cu aplicarea art. 79 Cod penal, sub formă de 5 (cinci) ani închisoare cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis pentru femei, cu aplicarea amenzii în mărime de 1850 (una mie opt sute cincizeci) unităţi convenţionale.

În baza art. 90 Cod penal, pedeapsa numită lui Kurşumba Maia, s-a dispus să nu fie pusă în executare, dacă în decursul termenului de probaţiune de 4 (patru) ani, stabilit de instanţă, inculpata Kurşumba Maia nu va comite o nouă infracţiune şi prin respectarea condiţiilor de probaţiune îşi va justifica încrederea, ce i-a fost acordată.

A fost admisă parţial acţiunea civilă înaintată de partea vătămată Paruş Nadejda, cu privire la încasarea în folosul ei de la Kurşumba Dmitri şi Kurşumba Maia, în mod solidar, a prejudiciului material cauzat în sumă de 1000 (una mie) dolari SUA şi 1150 (una mie una sută cincizeci) Euro, prejudiciului moral cauzat în sumă de 100 000 lei (una sută mii) şi cheltuielilor pentru acordarea asistenţei juridice în sumă de 3000 (trei mii) lei. S-a dispus încasarea de la inculpata Kurşumba Maia în beneficiul părţii vătămate Paruş Nadejda suma în mărime de 650 (şase sute cincizeci) Euro cu titlu de compensare a prejudiciului material cauzat, 30000 (treizeci mii) lei cu titlu de compensare a prejudiciului moral cauzat, precum şi cheltuieli legate de acordarea asistenţei juridice în mărime de 3000 (trei mii) lei.

În rest, cerinţele acţiunii părţii vătămate Paruş Nadejda, au fost respinse ca neîntemeiate.

A fost soluţionată soarta mijloacelor de probă şi corpurilor delict.

4.1. În motivarea soluţiei adoptate, instanţa de apel a menţionat că, prima instanţă nu în deplină măsură a dat apreciere tuturor probelor prezentate de către partea acuzării, în legătură cu ce neîntemeiat a ajuns la concluzia privind existenţa probelor, ce confirmă vinovăţia inculpatului Kurşumba Dmitri în comiterea infracţiunilor ce i se incriminează în baza art. 190 alin. (3), art. 189 alin. (3) lit. a), e) Cod penal, deoarece analiza probelor indică faptul, că inculpatul nu a comis fapta incriminată, prevăzută de art. 190 alin. (3) Cod penal, de asemenea în acţiunile inculpatului Kurşumba Dmitri lipsesc elementele infracţiunii ce i se incriminează, prevăzută de art. 189 alin. (3) lit. a), e) Cod penal, respectiv, există temeiuri pentru emiterea sentinţei de achitare în baza art. 390 alin. (1) pct. 2), 3) Cod de procedură

penală, în care se prevede, că sentința de achitare se adoptă în cazul, în care inculpatul nu a comis fapta și fapta inculpatului nu conține elementele infracțiunii.

De asemenea, Colegiul a considerat că prima instanță nu în deplină măsură a apreciat toate probele prezentate de partea acuzării, în legătură cu ce neîntemeiat a ajuns la concluzia privitor la existența probelor, ce confirmă vinovăția lui Kurşumba Maia, în comiterea infracțiunii ce i se incriminează, prevăzută de art. 190 alin. (3) Cod penal, deoarece analiza probelor indică faptul, că inculpata nu a comis fapta incriminată, prevăzută la art. 190 alin. (3) Cod penal, respectiv, există temeiuri pentru emiterea sentinței de achitare în baza art. 390 alin. (1) pct. 2) Cod de procedură penală, ce prevăd, că sentința de achitare se adoptă în cazul, dacă inculpata nu a comis fapta.

Reluând la demersul părții acuzării și părții apărării, cercetarea judecătorească și cercetând în conformitate cu art. 414 alin. (1) și alin. (2) Cod de procedură penală, probele examinate în prima instanță, precum și ascultând declarațiile inculpaților Kurşumba Dmitri, Kurşumba Maia, părții vătămate Paruș Nadejda în instanța de apel, instanța a considerat că vinovăția inculpatului Kurşumba Dmitri în comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 190 alin. (3), art. 189 alin. (3) lit. a), e) Cod penal, și Kurşumba Maia în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (3) Cod penal, nu și-a găsit confirmare.

Implicit, instanța de apel a considerat că probele, care certifică obiectiv vinovăția inculpaților Kurşumba Dmitri și Kurşumba Maia, în învinuirea ce le-a fost înaintată, nu au fost constatate, în timp ce pentru adoptarea sentinței de condamnare sunt necesare probe care certifică indiscutabil comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (3) Cod penal, de către persoane vizate, în legătură cu ce inculpații Kurşumba Dmitri și Kurşumba Maia urmează a fi achitați în baza art. 390 alin. (1) pct. 2) Cod de procedură penală – inculpatul nu a comis fapta.

Expunându-se în partea învinuirii înaintate inculpatului Kurşumba Dmitri în baza art. 189 alin. (3) lit. a), e) Cod penal, colegiul a menționat că prima instanță a dat apreciere eronată probelor administrate și prezentate de către părți și eronat a ajuns la concluzia cu privire la vinovăția inculpatului Kurşumba Dmitri în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 189 alin. (3) lit. a), e) Cod penal, în legătură cu ce inculpatul Kurşumba Dmitri urmează a fi achitat, deoarece faptele inculpatului nu conțin elementele infracțiunii. Această concluzie a instanței de apel a fost făcută în baza probelor cercetate în ședințe de judecată, și anume: declarațiile părții vătămate Paruș Nadejda, inculpaților Kurşumba Maia și Kurşumba Dmitri, declarațiile date citirii ale martorilor Paruș A. și Bejan A., precum și materiale cercetate ale cauzei.

Expunându-se în partea învinuirii înaintate inculpatei Kurşumba Maia în baza art. 189 alin. (3) lit. a), e) Cod penal, Colegiul apreciind fiecare probă din punct de vedere al pertinentei, totalității și veridicității ei și toate probele enumerate mai sus în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor, în ansamblu cu conținutul declarațiilor martorilor acuzării, părții vătămate, inculpaților, a ajuns la concluzia, că vina inculpatei Kurşumba Maia în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 189 alin. (3) lit. a) Cod penal, nu și-a găsit confirmare, și anume în partea acțiunilor imputate – comise de către un grup criminal organizat sau organizație criminală, în legătură cu ce aceasta a fost exclusă din învinuirea înaintată inculpatei Kurşumba Maia.

Instanța de apel a constatat că în acțiunile inculpatei Kurşumba Maia există componenta infracțiunii prevăzute de art. 189 alin. (3) lit. e) Cod penal, după indicii de șantaj, adică cerința de a transmite bunurile proprietarului sub amenințarea publicării unor date defăimătoare, urmate de dobândirea bunurilor cerute.

S-a constatat cu certitudine, că Kurşumba Maia în perioada din luna octombrie 2018 pînă pe 20 martie 2019 a cerut de la partea vătămată Paruș Nadejda Andrei să fie transmise 5500 (cinci mii cinci sute) Euro (echivalent cu suma de 107630,6 lei din calculul 1 euro pentru 19,5692 lei RM), prin amenințări de publicare pe diferite site-uri din rețeaua internet a fotografiilor lui Paruș Nadejda, cu caracter intim.

În total, din suma extorcată, Kurşumba Maia a primit de la partea vătămată mijloace bănești: la sfârșitul lunii octombrie 2018 – 200 (două sute) Euro (echivalent cu suma de 3913,84 lei, din calculul 1 euro pentru 19,5692 lei RM), în noiembrie 2018 – 300 (trei sute) euro (echivalent cu suma de 5828,22 lei, din calculul 1 euro pentru 19,4274 lei RM), pe 22 februarie 2019 – 150 (una sută cincizeci) euro (echivalent cu suma de 2916,28 lei, din calculul 1 euro pentru 19,4419 lei RM) și 20 martie 2019 – 500 (cinci sute) euro (echivalent cu suma de 9778,8 lei, din calculul 1 euro pentru 19,5576 lei RM), când a fost reținută în flagrant, de către organele de drept.

Inculpata Kurşumba Maia a comis infracțiunea în baza indicțiilor de șantaj, adică cerința de se a transmite bunurile proprietarului, sub amenințarea publicării unor date defăimătoare, urmate de dobândirea unor bunuri cerute, și acestea i-a fost înaintată învinuirea respectivă.

Argumentele părții apărării precum, că inculpata Kurşumba Maia urmează a fi achitată, căci în acțiunile inculpatei lipsesc elementele infracțiunii incriminate prevăzute de art. 189 alin. (3) lit. a), e) Cod penal, Colegiul le-a considerat ca neîntemeiate, deoarece circumstanțele indicate de partea apărării nu coordonează cu materialele cauzei și se combat prin probele prezentate de partea acuzării.

Vina inculpatei Kurşumba Maia, în comiterea infracțiunii nominalizate se confirmă prin declarațiile ei, precum și prin probele scrise, care sunt la materialele

cauzei, precum și declarațiile părții vătămate Paruș Nadejda, date de ea atât în prima instanță, cât și în instanța de apel, declarațiile martorilor Paruș A. și Bejan A.

Sub aspectul pedepsei penale aplicate, instanța de apel a notat că, infracțiunea prevăzută de art. 189 alin. (3) lit. e) Cod penal, conform art. 16 Cod penal, face parte din categoria infracțiunilor grave. Sancțiunea art. 189 alin. (3) lit. e) Cod penal, prevede pedeapsa sub formă de închisoare pe termen de la 7 la 10 ani cu aplicarea amenzii în mărime de la 1850 până la 2350 unități convenționale. În calitate de circumstanțe, ce agravează vinovăția inculpatei Kurșumba Maia, nu au fost constatate. În calitate de circumstanțe ce atenuează vinovăția inculpatei Kurșumba Maia, s-a constatat recunoașterea vinovăției în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 189 alin. (3) lit. e) Cod penal și existența la întreținere a copilului minor.

În conformitate cu art. 78 alin. (5) Cod penal, dacă există circumstanțe atenuante excepționale, pedeapsa poate fi aplicată conform prevederilor art. 79.

Astfel, ținând cont de pericolul social al acțiunilor inculpatei Kurșumba Maia, și anume, că inculpata a comis o infracțiune gravă, datele personale ale inculpatei, comportamentul ei în timpul și după săvârșirea infracțiunii, existența copilului minor, Colegiul a considerat, că inculpatei Kurșumba Maia urmează ai fi aplicată pedeapsa cu aplicarea art. 79 Cod penal, sub formă de 5 (cinci) ani închisoare cu executarea pedepsei în instituție penitenciară de tip semiînchis pentru femei, cu aplicarea amenzii în mărime de 1850 unități convenționale.

Instanța de apel ținând cont de circumstanțele cauzei, existența circumstanțelor atenuante și lipsa circumstanțelor agravante, datele personale ale inculpatei, comportamentul ei în timpul și după săvârșirea infracțiunii, și gradul pericolului social al infracțiunii comise, personalitatea inculpatei, și anume că nu se află la evidența medicului narcolog și psihiatru, are la întreținere un copil minor, fără antecedente penale și pentru prima dată este trasă la răspundere penală, a ajuns la concluzia, că în cazul dat corectarea inculpatei și atingerea scopului pedepsei prevăzute de art. 61 alin. (2) Cod penal, pentru comiterea infracțiunii, sunt posibile în cazul numirii pedepsei inculpatei, ținând cont de prevederile art. 78 alin. (5) și art. 79 alin. (1) Cod penal, sub formă de închisoare cu aplicarea art. 90 Cod penal, cu suspendarea condiționată a executării pedepsei, dacă în decursul termenului de probațiune de 4 (patru ani) condamnată nu va comite o nouă infracțiune și cu respectarea condițiilor de probațiune își va justifica încrederea ce i-a fost acordată.

Totodată, reieșind din circumstanțele cauzei, analizând probele și argumentele părților, apreciind nivelul suferințelor fizice și psihice, cauzate părții vătămate Paruș Nadejda, prin acțiunile inculpatei, instanța de apel a considerat oportun de a admite parțial cerințele acțiunii și de a încasa de la inculpata Kurșumba Maia în beneficiul

părții vătămate Paruș Nadejda cu titlu de compensare a prejudiciului material 650 Euro și cu titlu de compensare a prejudiciului moral 30 000 lei, care vor aduce satisfacție echitabilă pentru partea vătămată Paruș Nadejda. Această compensare colegiul a considerat-o ca fiind proporțională cu prejudiciul cauzat și fapta adecvată a inculpatei.

Discutând cerințele părții vătămate Paruș Nadejda, privind încasarea cheltuielilor, legate de acordarea asistenței juridice în mărime de 3000 (trei mii) lei, colegiul a considerat, că acestea urmează a fi admise. S-a constatat că partea vătămată Paruș Nadejda, a suportat cheltuieli pentru acordarea asistenței juridice potrivit chitanței nr. xxxx din 04 iunie 2018 în sumă de 3000 (trei mii) lei. (f.d. 23, vol. 5) Așadar, colegiul a considerat, că urmează de încasat de la inculpata Kurşumba Maia în beneficiul părții vătămate Paruș Nadejda, cheltuieli, legate de acordarea asistenței juridice în mărime de 3000 (trei mii) lei. În rest, cerințele acțiunii privind încasarea prejudiciului moral și prejudiciului material, să fie respinse ca neîntemeiate.

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către:

5.1. Procurorul în Procuratura UTA Găgăuzia, oficiul Central, Gheorghieva Fedora, invocând incidența pct. 12) a dispozițiilor art. 427 Cod de procedură penală, solicită casarea deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 07 iunie 2022, cu menținerea sentinței Judecătoriei Comrat sediul Vulcănești din 18 august 2021.

În motivarea solicitărilor date a argumentat:

- la pronunțarea sentinței de achitare instanța nu a ținut cont de circumstanțele care confirmă vinovăția inculpaților în săvârșirea infracțiunilor imputate și probele administrate de acuzare în sensul dat;

- colegiul judiciar apreciind acțiunile inculpaților, precum și probele administrate și examinate în cadrul cercetării judecătorești, la pronunțarea sentinței s-a bazat pe criterii subiective, luând în considerație declarațiile inculpatei Kurşumba Maia, depuse în ședința de judecată, respectiv nu din perspectiva pertinentei, concludentei, utilității și veridicității acestora și nu în urma examinării lor în ansamblu, sub toate aspectele și în mod obiectiv;

- vinovăția inculpaților în săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. 190 alin. (3), art. 189 alin. (3) lit. a), e) Cod penal, este pe deplin dovedită, deoarece probele prezentate de către partea acuzării sunt consecvente, nu conțin contradicții semnificative și se completează reciproc;

- instanța de apel a aplicat pedeapsă cu suspendare în privința inculpatei Kurşumba Maia, în condițiile în care sancțiunea prevăzută la art. 189 alin. (3) Cod

penal, prevede doar o pedeapsă cu închisoarea de la 7 la 10 ani. Stabilind inculpatei pedeapsa de 5 ani închisoare, a aplicat prevederile art. 79 Cod penal, menționând în calitate de circumstanță excepțională pentru Kurşumba Maia - un copil minor la întreținere. În același timp, în conformitate cu prevederile art. 79 alin. (1) Cod penal, minoratul persoanei care a săvârșit infracțiunea se consideră circumstanță excepțională, iar Kurşumba Maia s-a născut la 10 noiembrie 1983, fapt ce clar demonstrează că ultima nu este persoană minoră;

- la adoptarea deciziei de aplicare a pedepsei lui Kurşumba Maia, cu stabilirea termenului de probă, adică cu aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, instanța de apel nu a luat în considerare faptul că pedeapsa atât de blândă nu numai că nu va avea nici un efect asupra corectării acesteia, dar va provoca săvârșirea de noi infracțiuni.

5.2. Avocatul Dandesh Veaceslav în numele părții vătămate Paruş Nadejda, invocând incidența pct. **6)** și **12)** a dispozițiilor art. 427 Cod de procedură penală, solicită casarea deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 07 iunie 2022, cu dispunerea rejudecării cauzei în alt complet de judecată.

În motivarea solicitărilor date a argumentat:

- hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței. Faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită;

- deși instanța de apel indică că a verificat probele pe caz, așa și nu se expune pe conținutul acestor probe, adică omite a indica conținutul care probează legătura subiectivă între Kurşumba Maia și Kurşumba Dmitri, care acționau de comun acord într-u realizarea scopului infracțional de depozitare a părții vătămate de bani, inițial prin escrocherie iar apoi în baza datelor și informațiilor ce le-au devenit cunoscute în baza de șantaj;

- declarațiile cet. Kurşumba Maia, care a susținut că soțul Kurşumba Dmitri nu cunoștea nimic din ceea ce ea făcea față de Paruş Nadejda, urmează a fi apreciate critic, ori aceste declarații alese nu se regăsesc pe parcursul urmăririi penale și sunt acordate în instanță doar pentru eschivarea de la răspundere și recalificarea faptelor;

- soluția instanței de apel se bazează nu atât din lipsa de probe pe învinuirile aduse, cât pe declarațiile cet. Kurşumba Maia, care sunt subiective și unilaterale, și care sunt contrazise de celelalte probe pe caz.

6. Judecând recursurile ordinare declarate în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal lărgit concluzionează că acestea urmează a fi admise din considerentele ce succed.

Conform prevederilor art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța de recurs este în drept să admită recursul și să dispună rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Conform art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art. 427 Cod de procedură penală, fiind în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate, fără a agrava situația condamnaților. Or, art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

Instanța de recurs poate să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și să o caseze, atunci când se constată comiterea unei erori de drept, care a dus la adoptarea unei hotărâri neîntemeiate, totodată verificând dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Apelul este o cale de atac sub aspect de fapt și de drept, întrucât odată exercitat produce un efect devolutiv complet în sensul că provoacă un control integral atât în fapt, cât și în drept în privința persoanelor care l-au declarat.

Potrivit practicii cu privire la judecarea cauzelor penale în ordine de apel și conform art. 414 Cod de procedură penală, *chestiunile de fapt* asupra cărora s-a pronunțat ori trebuia să se pronunțe prima instanță și care, prin apel, se transmit instanței de apel sunt următoarele: dacă fapta reținută ori numai imputată a fost săvârșită ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și, dacă da, în ce împrejurări a fost comisă, în ce constă participația, contribuția materială a fiecărui participant, dacă există circumstanțe atenuante și agravante, dacă probele corect au fost apreciate, dacă toate în ansamblu au fost apreciate de prima instanță prin prisma cumulului de probe anexate la dosar, în conformitate cu art. 101 Cod de procedură penală. În ce privește *chestiunile de drept* pe care le poate soluționa instanța de apel, acestea sunt: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just, dacă normele de drept procesual sau penal, au fost corect aplicate.

În cazul în care se constată încălcări ale prevederilor legale referitoare la chestiunile menționate, hotărârea instanței de apel urmează a fi desființată, cu trimiterea cauzei la rejudecare, dacă eroarea constatată nu poate fi corectată de instanța de recurs.

Colegiul penal lărgit constată, că cererile de recurs declarate de către procurorul în Procuratura UTA Găgăuzia, oficiul Central, Gheorghieva Fedora și de către

avocatul Dandesh Veaceslav în interesele părții vătămate Paruș Nadejda, se întemeiază pe prevederile art. 427 alin. (1) *pct. 12*) Cod de procedură penală, potrivit căruia, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și apel atunci *când faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită*, suplimentar avocatul Dandesh Veaceslav în interesele părții vătămate Paruș Nadejda a nominalizat și incidența temeiului de casare prevăzut la *pct. 6*) a art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, potrivit căruia *instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței*.

Potrivit textelor recursurilor ordinare declarate, Colegiul penal lărgit atestă, că procurorul și partea vătămată, critică soluția instanței de apel de achitare a lui Kurşumba Dmitri de sub învinuirea adusă în săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. 190 alin. (3) Cod penal și art. 189 alin. (3) lit. a), e) Cod penal, și a lui Kurşumba Maia de sub învinuirea adusă în săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. 190 alin. (3) Cod penal, făcând referire la probele administrate de organul de urmărire penală, care potrivit acuzaării nu au fost cercetate suficient în cadrul ședințelor de judecată a instanței de apel, indicând asupra corectitudinii concluziilor făcute de prima instanță în sentință, și totodată atenționând asupra omisiunilor admise de instanța de apel în procesul evaluării întregului sistem de probe administrate la cauza penală. Cât și în partea pedepsei penale stabilite inculpatei Kurşumba Maia de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 189 alin. (3) lit. e) Cod penal, cu aplicarea art. 79 Cod penal, sub formă de 5 (cinci) ani închisoare cu executarea pedepsei în instituție penitenciară de tip semiînchis pentru femei, cu aplicarea amenzii în mărime de 1850 (una mie opt sute cincizeci) unități convenționale, și suspendarea pedepsei în baza art. 90 Cod penal.

Primordial, Colegiul penal lărgit constată că potrivit rechizitoriului Kurşumba Dmitri și Kurşumba Maia sunt acuzați de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (3) Cod penal, *escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare a unei persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase care a produs daune considerabile, escrocheria săvârșită de un grup criminal organizat, și respectiv de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 189 alin. (3) lit. a), e) Cod penal, șantajul, adică cererea de a se transmite bunurile proprietarului, amenințând cu răspândirea unor știri defăimătoare despre ele, acțiunile săvârșite de un grup criminal organizat, urmate de dobândirea bunurilor cerute*.

Prin sentința Judecătoriei Comrat sediul Vulcănești din 18 august 2021,

inculpații Kurşumba Dmitri și Kurşumba Maia, au fost recunoscuți vinovați de săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. 190 alin. (3), art. 189 alin. (3) lit. a), e) Cod penal, cu stabilirea pedepsei definitive în baza art. 84 Cod penal - 14 ani închisoare cu amendă în mărime de 4000 u.c, cu executarea pedepsei într-un penitenciar de tip semiînchis.

Fiind investită cu judecarea apelurilor declarate de către partea apărării, instanța de apel a admis apelurile, a casat sentința Judecătoriei Comrat sediul Vulcănești din 18 august 2021, și a pronunțat o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care au fost achitați Kurşumba Dmitri de sub învinuirea adusă în săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. 190 alin. (3) Cod penal și art. 189 alin. (3) lit. a), e) Cod penal, și Kurşumba Maia de sub învinuirea adusă în săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. 190 alin. (3) Cod penal. Totodată, Kurşumba Maia a fost recunoscută vinovată de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 189 alin. (3) lit. e) Cod penal, cu stabilirea pedepsei penale prin aplicarea art. 79 Cod penal, sub formă de 5 (cinci) ani închisoare cu executarea pedepsei în instituție penitenciară de tip semiînchis pentru femei, cu aplicarea amenzii în mărime de 1850 (una mie opt sute cincizeci) unități convenționale, și suspendarea pedepsei în baza art. 90 Cod penal pe un termen de probațiune de 4 (patru) ani.

Verificând criticele expuse de recurenți, în raport cu lucrările cauzei, Colegiul penal lărgit constată că acestea sunt întemeiate, deoarece *instanța de al doilea grad de jurisdicție judecând cauza în ordine de apel nu a examinat cauza sub toate aspectele, complet și obiectiv, adoptând o soluție care conține concluzii contradictorii în raport cu circumstanțele de fapt stabilite la caz, constatându-se și deficiențe la individualizarea pedepsei penale*, iar erorile de drept nu pot fi corectate în prezenta procedură, or instanța de recurs nu este abilitată cu atribuții de a judeca cauza în fond, substituind instanța care a judecat apelul cu încălcarea prevederilor legii procesual-penale. În cele din urmă, de către instanța de apel au fost formulate unele concluzii nefondate, iar prin aceasta, *inter alia*, nu a fost respectată întocmai cerința de motivare a hotărârii judecătorești, care face parte din setul garanțiilor subsecvente procesului echitabil, fapt prin care s-a admis eroarea de drept prescrisă de pct. 6) din art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală.

6.1. În partea soluției de achitare a inculpaților Kurşumba Dmitri și Kurşumba Maia, de sub învinuirea adusă în săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. 190 alin. (3) Cod penal, deoarece fapta nu a fost comisă de inculpați, Colegiul penal lărgit reține următoarele:

Potrivit art. 325 alin. (1) Cod de procedură penală, judecarea cauzei în primă instanță se efectuează numai în privința persoanei puse sub învinuire și numai în

limitele învinuirii formulate în rechizitoriu.

În conformitate cu prevederile art. 113 Cod penal, instanța de apel, era obligată să deducă din actele cauzei „(...)determinarea și constatarea juridică a corespunderii exacte între semnele faptei prejudiciabile săvârșite și semnele componenței infracțiunii, prevăzute de norma penală”.

Conform art. 385 alin. (1) pct. 1), 3) Cod de procedură penală, la adoptarea sentinței, instanța de judecată soluționează chestiunile dacă a avut loc fapta de săvârșirea căreia este învinuit inculpatul și dacă fapta întrunește elementele infracțiunii și de care anume lege penală este prevăzută ea.

Colegiul ține să remarce că, art. 390 Cod de procedură penală stipulează exhaustiv temeiurile în baza cărora instanța este îndreptățită să adoptă sentința de achitare, în particular fiind vorba despre cazurile când: 1) nu s-a constatat existența faptei infracțiunii; 2) fapta nu a fost săvârșită de inculpat; 3) fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii; 4) fapta nu este prevăzută de legea penală; 5) există una din cauzele care înlătură caracterul penal al faptei.

Potrivit deciziei instanței de apel inculpatul Kurşumba Dmitri, a fost achitat de învinuirea în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (3) Cod penal, în temeiul art. 390 alin. (1) pct. 2) Cod de procedură penală, pe motiv că fapta nu a fost săvârșită de inculpat, iar de învinuirea în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 189 alin. (3) lit. a), e) Cod penal, în temeiul art. 390 alin. (1) pct. 3) Cod de procedură penală, pe motiv că fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii.

Kurşumba Maia a fost achitată de învinuirea în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (3) Cod penal în temeiul art. 390 alin. (1) pct. 2) Cod de procedură penală, pe motiv că fapta nu a fost săvârșită de inculpat.

Reieșind din prevederile art. 394 alin. (3) pct. 2) Cod de procedură penală, partea descriptivă a sentinței de achitare trebuie să cuprindă descrierea circumstanțelor cauzei constatate de instanța de judecată și enunțarea temeiurilor pentru achitarea inculpatului, cu indicarea motivelor pentru care instanța respinge probele aduse în sprijinul acuzării. Nu se admite introducerea în sentința de achitare a unor formulări ce ar pune la îndoială nevinovăția celui achitat.

În speță, Colegiul penal sesizează că aceste prevederi legale, deși sunt obligatorii, nu au fost întocmai respectate la judecarea cauzei.

Astfel, la caz se constată, că instanța de apel, rejudecând cauza, nu a respectat prescripțiile de drept nominalizate, contradictoriu și-a motivat soluția de achitare, invocând temeiuri diferite și constatări incompatibile, apreciind probele fără respectarea prevederilor art. 101 Cod procedură penală, constatând că sentința este una neîntemeiată și rejudecând cauza potrivit regulilor generale, a enumerat probele

prezentate și a ajuns la concluzia, pe deoparte de nevinovăția inculpatului Kurşumba Dmitri de întreg amalgamul de învinuiri și pe de o altă parte de vinovăția inculpatei Kurşumba Maia de comiterea șantajului, doar în temeiul declarațiilor ultimei, care în ședința de judecată contrar celor declarate la urmărirea penală, a susținut că soțul Kurşumba Dmitri nu cunoștea nimic despre acțiunile întreprinse față de Paruș Nadejda, fără a analiza și corobora declarațiile date în cumul cu alte probe prezentate de acuzare.

Mai mult, Colegiul penal lărgit statuează că instanța de apel în descriptivul deciziei constată diverse motive de achitare, care se contrazic reciproc și generează consecințe juridice diferite, astfel că Kurşumba Dmitri și Kurşumba Maia, sunt achitați de sub învinuirea comiterii infracțiunilor prevăzute de art. 190 alin. (3) Cod penal, pe motiv că, fapta nu a fost comisă de inculpat, iar tot Kurşumba Dmitri învinuit în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 189 alin. (3) lit. a), e) Cod penal, este achitat, deoarece fapta inculpatului nu conține elementele infracțiunii, fără o analiză promptă a fiecărui temei de achitare. Or, temeiul de achitare poate rezulta doar din circumstanțele de fapt și a celor de drept constatate și nu pot fi selectate la întâmplare.

Colegiul penal lărgit, în continuare efectuând o analiză textuală a părții motivate a deciziei instanței de apel deduce, că aceasta nu cuprinde relevarea considerentelor ce ar fi clare și întemeiate legal asupra concluziilor formate în rezultatul verificării sentinței contestate de apelanți, în raport cu motivele invocate de părți și circumstanțele reale ale acestei cauze.

Deci, în speță, este necesar ca în mod judicios, cu o argumentare temeinică și suficientă, să fie rezolvate problemele de drept apărute în cadrul judecării, cu excluderea contradicțiilor și incertitudinilor existente, având în vedere, că lipsa unei motivări corespunzătoare dintr-o hotărâre judecătorească afectează grav echitatea acestei proceduri. Iar pentru a conchide asupra celor expuse, probatoriul administrat în cauză urmează a fi apreciat pe analiza coroborată a tuturor probelor sub toate aspectele, complet și obiectiv.

Relevant este faptul că concluziile instanțelor inferioare, sunt diametral opuse, având la baza soluțiilor adoptate, în principiu, același material probatoriu interpretat și apreciat după intima convingere a judecătorilor, care nemijlocit urma să se bazeze pe analiza coroborată a tuturor probelor sub toate aspectele, complet și obiectiv.

Potrivit procurorului recurent, vinovăția inculpaților Kurşumba Dmitri și Kurşumba Maia în săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. 190 alin. (3), art. 189 alin. (3) lit. a), e) Cod penal, este pe deplin dovedită, deoarece probele prezentate de către partea acuzării sunt consecvente, nu conțin contradicții și se completează

reciproc, aducând drept confirmare materialul probatoriu acumulat.

Sus acest aspect, deși instanța de apel indică că a verificat probele pe caz, nu se expune pe conținutul acestor probe, adică omite a indica conținutul care probează legătura/sau lipsa legăturii subiective între Kurşumba Maia și Kurşumba Dmitri, care potrivit acuzării acționau de comun acord întru realizarea scopului infracțional de deposedare a părții vătămate de bani, inițial prin escrocherie iar apoi în baza datelor și informațiilor ce le-au devenit cunoscute în bază de șantaj.

Respectiv, instanța de apel, în decizia contestată, doar a trecut în revistă mijlocele probatorii administrate pe caz, fără a oferi propria apreciere a acestora așa cum o cer prevederile art. 101 alin.(1) Cod de procedură penală și prevederile art. 414 alin. (2) și (6) Cod de procedură penală.

În context, Colegiul penal lărgit ținând cont de argumentele procurorului, menționând prevederile art. 100 alin. (4) și art. 101 alin. (1)-(4) Cod de procedură penală, și invocând doctrina juridică națională, remarcă faptul că verificarea probelor este o activitate a instanței privind constatarea veridicității probei sub aspectul corespunderii datelor de fapt pe care le conține proba cu realitatea obiectivă. Verificarea constă în analiza probelor strânse, coroborarea lor cu alte probe, verificarea sursei de proveniență a probelor. Verificarea probelor poate avea loc doar prin aplicarea procedurilor probatorii prevăzute de cod și se efectuează la toate fazele procesului penal. Sunt supuse verificării atât datele de fapt, cât și mijloacele de probă din care au fost obținute. Probele se verifică atât prin efectuarea acțiunilor procesuale prevăzute de prezentul cod, cât și printr-o analiză logică a conținutului probei, a coroborării lor.

Aprecierea probelor este unul din cele mai importante momente ale procesului penal, deoarece întregul volum de muncă depusă de către organele de urmărire, instanțele judecătorești, cât și de părțile din proces, se concretizează pe soluția ce va fi dată în urma acestei activități. Aprecierea probelor după intima convingere trebuie să se bazeze pe prevederile legale, pentru a evita în final concluzii defectuoase, în prezența căror se conturează erorile de drept.

Implicit, instanța de recurs ordinar reține că decizia instanței de apel conține concluzii, deduse în mare măsură, de pe urma enumerării probelor, dar nu și a analizei acestora în raport cu învinuirea adusă și în coroborare între ele, inclusiv declarațiilor părții vătămate, martorilor. Colegiul observă lipsa unei cercetări minuțioase și complexe a faptului că prin infracțiune părții vătămate Paruș Nadejda i-au fost cauzate prejudicii materiale și morale.

Or, într-o hotărâre este necesar nu numai de a reda declarațiile participanților la proces, dar și de a expune esența acestor depoziții și legătura lor cu conținutul

altor probe care în ansamblu confirmă sau infirmă o circumstanță pe cauză, de a argumenta de ce unele probe sunt admise, iar altele respinse, fapt ce pe caz nu se constată, fiind înfăptuită o apreciere formală, de ordin general, a probelor și circumstanțelor cauzei penale, contrar prevederilor art. 101 Cod de procedură penal.

Aprecierea completă și justă a probelor trebuie să se întemeieze pe o analiză minuțioasă a materialului probator și apoi pe o sinteză a evaluărilor făcute. Analiza probelor presupune examinarea fiecărui element probatoriu în parte, pentru a se înlătura tot ce nu are legătură cu cauza, tot ce este vag și nesigur. În cadrul operației de sinteză, probele sunt examinate în ansamblul lor, confirmându-se unele pe altele și ducând la o concluzie univocă, ce trebuie să fie reflectată în soluția dată cauzei, care urmează a fi motivată astfel încât raționamentele ce au stat la baza aprecierii probelor să poată fi supuse controlului judiciar.

În consecință, se atestă că instanța de apel a adoptat o decizie de achitare a inculpaților Kurşumba Dmitri și Kurşumba Maia, printr-o motivare superficială, or deși preia în text aspectele doctrinare cu privire la elementele constitutive ale infracțiunilor imputate, lăsa fără apreciere aplicabilitatea aspectului teoretic nemijlocit speței examinate.

Totodată se notează că făcând referire la varietățile de realizare a laturii obiective a infracțiunii de escrocherie, respectiv șantaj, și indicând aspectele teoretice a realizării lor, instanța de apel omite să analizeze prezența/absența acestora nemijlocit în faptele penale de care sunt învinuiți inculpații.

Astfel, reieșind din argumentele expuse de către instanța de apel, la baza soluției adoptate, Colegiul conchide că nu au fost combătute printr-o profundă analiză probele evidențiate de partea acuzării, în opinia căreia acestea confirmă învinuirea imputată, și respectiv cele ale apărării, în opinia căreia se infirmă învinuirea, concluziile instanței fiind pripite, lipsite de o analiză coroborată a probelor administrate și fără verificarea tuturor aspectelor învinuirii.

6.2. În continuare, Colegiul penal lărgit atestă că instanța de apel considerând dovedită vinovăția inculpatei Kurşumba Maia de comiterea infracțiunii prevăzute la art. 189 alin. (3) lit. e) Cod penal și condamnând-o în temeiul legii nominalizate, nu a respectat prescripțiile de drept în ce privește individualizarea pedepsei penale aplicate.

Astfel, conform art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, decizia instanței de apel trebuie să cuprindă temeiurile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției. Una din chestiunile de drept pe care trebuie să le soluționeze instanța de apel este: dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just.

Sub acest aspect, motivele invocate de procuror, la pct. 5.1 al prezentei decizii, referitor la individualizarea pedepsei și modul de executare a acesteia, instanța de recurs le consideră întemeiate, deoarece instanța de apel nu a respectat criteriile generale de individualizare.

Așadar, instanța de apel casând sentința, fără a da o nouă apreciere probelor cercetate de către instanța de fond, nu a ținut cont nici de regulile de individualizare a pedepsei și nu s-a expus argumentat asupra circumstanțelor care au fost puse la baza motivării de aplicarea prevederilor art. 79 Cod penal și a prevederilor art. 90 Cod penal.

La acest capitol, Colegiul penal lărgit constată că instanța de apel a aplicat pedeapsă cu suspendare în privința inculpatei Kurşumba Maia, în condițiile în care sancțiunea prevăzută la art. 189 alin. (3) Cod penal, prevede pedeapsa cu închisoarea de la 7 la 10 ani.

Raționamentul stabilirii unei pedepse sub formă de închisoare cu suspendare, a fost determinat de aplicarea prevederilor art. 79 Cod penal, fără a reține în sarcina inculpatei Kurşumba Maia a careva circumstanțe excepționale, stabilind doar că ultima are un copil minor la întreținere, circumstanță care în mare parte caracterizează majoritatea persoanelor și nu pot fi catalogate ca fiind excepționale.

Astfel că la stabilirea pedepsei, instanța de apel nu a reținut în deplină măsură prevederile art. 75 Cod penal, care stipulează că persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în partea specială și în strictă conformitate cu dispozițiile părții generale a prezentului Cod. Astfel, persoanei declarate vinovate trebuie să i se aplice o pedeapsă echitabilă, legală și individualizată corect, capabilă să restabilească echitatea socială și să realizeze scopurile legii penale și pedepsei penale, în strictă conformitate cu dispozițiile părții generale a Codului penal și în limitele fixate în partea specială.

7. Rezumând cele indicate supra, Colegiul penal lărgit conchide că instanța de apel a pronunțat o hotărâre insuficient de motivată, or, rolul unei decizii motivate este să demonstreze părților că ele au fost auzite. Motivarea hotărârii reprezintă un element de transparență a justiției inerent oricărui act jurisdicțional, iar hotărârea judecătorească este rezultatul unui proces logic de analiză științifică a pretențiilor deduse judecății, dispozițiilor legale incidente și probelor administrate în cauză în scopul aflării adevărului, urmare a unui raționament logic-juridic care se reflectă în motivarea acesteia.

Astfel că la rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care prevăd procedura de rejudecare și limitele acesteia, să țină seama de împrejurările expuse, care au servit temei de

casare a soluției adoptate și, cu respectarea prevederilor art. 414 Cod de procedură penală, să verifice legalitatea și temeinicia sentinței atacate, să dea apreciere obiectivă probelor administrate în cauză, având în vedere prevederile art. 93, 95, 101 Cod de procedură penală, să cerceteze amănunțit aspectele învinuirii înaintate, și, în dependență de datele obținute, să pronunțe o hotărâre legală, întemeiată și motivată, care să corespundă prevederilor art. 417 Cod de procedură penală.

În conformitate cu prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE :

Admite recursurile ordinare declarate de către procurorul în Procuratura UTA Găgăuzia, oficiul Central, Gheorghieva Fedora și de către avocatul Dandesh Veaceslav în interesele părții vătămate Paruş Nadejda, casează total decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 07 iunie 2022, în cauza penală în privința lui *Kurşumba Dmitri Ivan și Kurşumba Maia Fiodor*, și dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă căilor de atac.

Decizia motivată semnată la **30 martie 2023** și pronunțată integral la **13 aprilie 2023**.

Președinte

Toma Nadejda

Judecători

Guzun Ion

Catan Liliana

Țurcan Anatolie

Plămădeală Ghenadie